

Saltsjöbadens hembygdsförening

Yttrande gällande förslag till ny ÖP

Översiktsplanen

Hembygdsföreningen kan konstatera att det saknas en tillfredsställande redogörelse för kommunens riksintresseområden för kulturmiljövården. Likaså saknas i sin helhet en beskrivning av de områden som kan anses omfattas av riksintresse enligt 4 kapitlet.

Endast kortare texter redogör för de lokala kulturmiljövårderna. Det saknas också vägledning för hur dessa ska omhändertas i den kommande planeringen. Hembygdsföreningen anser att förhållningssätt och rekommendationer tydligare borde framhållas för att minska eventuella negativa effekter. Vidare borde det i ÖP framgå att kulturmiljöprogrammet ska användas som vägledning i samband med ärenden som rör planer och bygglov mm.

Det finns generella skrivningar om att områdenas karaktär ska bevaras. Hembygdsföreningen anser att den typen av beskrivningar är svaga och att kommunen i översiktsplanen borde använda de begrepp som används i miljöbalken, dvs kulturhistoriska värden, naturvärden etc. för att översiktsplanens texter ska kunna användas i samband med prövning.

Hänsynsbeskrivningar på sidan 26 är bedöms inte vara uttömmande och konsekventa. De rekommendationer som gäller hänsyn kan i samtliga delområden utom ett, konstateras vara kopplat till gröna naturvärden. I övrigt saknas hänsynsrekommendationer för kulturmiljövården. I kommunens kulturmiljöprogram finns ett antal rekommendationer som skulle kunna lyftas fram i detta underlag.

I översiktsplanen saknas riktlinjer och vägledning för bevarande av kulturmiljöerna. I översiktsplanen finns "vägledning för gestaltade livsmiljöer" men vad som avses utifrån miljöbalken i det avseende är oklart. Hembygdsföreningen vill understryka att det är kultur- och naturvärden som är skyddade och utvecklingen bör utgå ifrån dem.

Hembygdsföreningen vill understryka betydelsen av att en eventuell utveckling av Saltsjöbadens centrum ska ske med hänsyn till Saltsjöbadens värdebärande karaktärsdrag. I detta inbegrips till exempel en småskalig men en väl omhändertagen och kvalitativ arkitektur, måttfulla och varierade höjder i huvudsak två, i undantagsfall tre våningar. Variationsrika fasader i olika material liksom en hög detaljeringsgrad. Till karaktärsdragen hör även en generös grönstruktur i stadsplaneringen. Stora tomter, rika på grönska ger generösa förgårdsmarker. Saltsjöbaden är en historisk bad- och villaförort

och stadsmässigt bebyggande skulle medföra ett främmande inslag i bebyggelseområdet. För att säkerställa en acceptabel exploateringsnivå hade det varit lämpligt att ange maxgräns i exploateringar för att tydliggöra vad som avses med måttfull / liten / småskalig utveckling.

Hembygdsföreningen anser att en fortsatt verksamhet för såväl Grand Hotel som Vår Gård, men även kallbadhusen, är betydelsefulla för Saltsjöbaden. Det finns ett stort värde i att Grand Hotels anrika verksamhet fortsatt kan bedrivas som det byggnaden ursprungligen avsågs för-redan på Wallenbergs tid. Likaså finns ett stort värde i Vår Gårds liksom kallbadhusens verksamheter som möjliggör tillträde för såväl nackabor som utomstående att få tillgå ett rikt kulturarv, liksom den övriga service som där erbjuds. Hembygdsföreningen vill samtidigt framhålla värdet av att de befintliga verksamheterna utvecklas i samklang med kultur- och naturvärdena på platsen. Såväl Grand Hotel som Vår gård har blivit destinationer tack vare (inte trots!) sin historia och sina kulturmiljöer. Det är därför av stor betydelse att inte dessa anläggningar eller deras närmiljöer förvanskas till följd av kortsiktiga resonemang som långsiktigt skadar destinationens attraktivitet. Hembygdsföreningen tror att kulturarvet utgör en möjlighet, inte ett hinder för utvecklingen.

Miljökonsekvensbeskrivningen

I miljökonsekvensbeskrivningen framgår att ingen påtaglig skada sker på riksintresse för kulturmiljövården. I underlaget finns dock ingen redogörelse utifrån vilka grunder den bedömningen görs då varken riksintresseområdenas motiv- eller uttryckstexter finns med.

I Miljökonsekvensbeskrivningen finns även allmänna beskrivningar av påverkan på lokala kulturmiljövården. Man kan fråga sig varför ett kulturreservat i Baggensstaket skulle få en sådan avgörande positiv betydelse för kommunens kulturmiljövården att det väger upp för andra och negativa konsekvenser på kulturmiljövården. I underlaget saknas råd och rekommendationer kring hur negativ påverkan på lokala kulturmiljövården ska minimeras och mildras.

Hembygdsföreningen kan konstatera att miljökonsekvensbeskrivningen tagits fram utan medverkan av sakkunnig kompetens i kulturmiljöfrågor. Hembygdsföreningen anser att det är lämpligt att en miljökonsekvensbeskrivning utförs av de experter som har kompetens att bedöma det aktuella sakområdet för att underlaget ska kunna vara tillförlitligt.

Övrigt

Kommunen saknar resonemang och analyser utifrån den klimatpåverkan som rivning av befintlig bebyggelse får på klimatet. Byggsektorn står för en mycket stor del av Sveriges och Nackas klimatutsläpp och kommunens klimatambitioner rimmar inte med den liberala syn översiktsplanen ger på kulturmiljövården och bevarandefrågorna. Hembygdsföreningen anser att kommunen, inte bara utifrån kulturmiljöskäl utan också utifrån klimatskäl - i större utsträckning bör vårda och bevara de byggnader som finns snarare än att riva och bygga nytt.

Saltsjöbadens Hembygdsförening

Ordförande Birgitta Thelander